

ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ «УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»

Циклова комісія з архітектури, будівництва та дизайну

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

Фахового коледжу

ЗВО «Університет Короля Данила»

Володимир ЯСЛИК

30.08.2024

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЖИВОПИС»

Галузь знань: 02 Культура і мистецтво

Спеціальність: 022 Дизайн

Спеціалізація: 022.01 Графічний дизайн

Освітньо-професійна програма «Графічний дизайн»

Освітньо-професійний ступінь – фаховий молодший бакалавр.

Статус дисципліни – обов'язкова

Мова викладання, навчання та оцінювання – українська.

Розробник:
ГІЛЯЗОВА Наталія Михайлівна - викладач циклової комісії з архітектури,
будівництва та дизайну Фахового коледжу ЗВО «Університет Короля Данила», спеціаліст
вищої категорії.

Розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії
з архітектури, будівництва та дизайну
Фахового коледжу
ЗВО «Університет Короля Данила»
протокол № 1 від «28» серпня 2024 р.
Голова циклової комісії

Катерина ГУСАР

Схвалено методичною радою
Фахового коледжу
ЗВО «Університет Короля Данила»
протокол №1 від «29» серпня 2024 р.
Голова методичної ради

Олег КЛІЩ

ВСТУП

Метою вивчення дисципліни є засвоєння практичних засад навчального живопису починаючи від формування поняття конструктивної логіки, побудови об'ємної форми і методичної послідовності поетапного ведення роботи над зображенням до визначеного рівня завершеності за допомогою перспективної побудови об'єму в просторі, тону, світлотіньового моделювання форми.

Завдання:

- 1) навчити студентів володіти засобами кольору;
- 2) передавати на площині трьохмірність об'єктів предметно-просторового середовища в залежності від освітлення, оточення, повітряної та колірної перспективи;
- 3) Формування вміння трансформувати зображені реальні об'єкти у двовимірні декоративні рішення;

4) Здобуття базових знань та ознайомлення з різними техніками написання картин.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- 1) характеристики теоретичних основ живопису;
- 2) принципи кольорових зображення;
- 3) засоби побудови та передачі об'ємної форми на площині, закономірності сприйняття;

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **уміти:**

- 1) виконувати постановки з натури в живописній техніці;
- 2) здійснювати лінійно-конструктивну побудову постановки;
- 3) застосувати на практиці усі види фарб;
- 4) правильно організувати картинну площину;
- 5) засобами світлотіні моделювати форму, передавати повітряно-просторову перспективу;
- 6) у результаті вивчення малюнку у студента повинно розвиватись відчуття світлотіні, нюансу, контрасту, які він виявляє за допомогою живописних прийомів;

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ			
		Денна форма	Заочна форма
Курс		3, 4	3, 4
Семестр		5,6,7,8	5,6,7,8
Кількість кредитів ECTS (год.)		12 (360 год.)	12 (360 год.)
Аудиторні навчальні заняття, год.	лекції	-	-
	практичні	160 (год.)	34 (год.)
Самостійна робота, год		200 (год.)	326 (год.)
Форма підсумкового контролю	залік	8 семестр	

Структурно–логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
Композиція та кольорознавство	
Основи рисунку та живопису	

ЗАГАЛЬНІ ТА СПЕЦІАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

яких набувають студенти внаслідок вивчення навчальної дисципліни «Живопис» згідно з освітньо-професійною програмою «Графічний дизайн»

Результати навчання	Код та назва компетентності
РН 9 Зображувати композиційно-цілісні об'єкти дизайну засобами графічних технік	СК2 Здатність візуалізувати творчі задуми при створенні об'єктів дизайну.
РН 10 Створювати макет (модель) об'єкту (продукту) дизайну для демонстрації творчого задуму.	СК3 Здатність застосовувати засоби та прийоми формоутворення, макетування та моделювання об'єкту для втілення дизайнерської ідеї.

РН 14 Працювати автономно та/або в команді.забезпечення для виконання конкретного дизайнерського завдання.	СК12 Здатність презентувати результати власної та/або командної творчої діяльності, у тому числі продукт дизайну перед різними аудиторіями.
РН 17 Презентувати власні професійні компетентності, створені об'єкти (продукти) або їх елементи в професійному середовищі, перед клієнтами, користувачами та споживачами, враховуючи тенденції ринку праці у сфері дизайну.	ЗК5 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ПОЛІТИКА КУРСУ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Курс передбачає обов'язкове вивчення та виконання здобувачами усіх практичних завдань, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни та вказаних у СДО на сторінці курсу.

Перед початком заняття здобувачі повинні обов'язково мати необхідне для виконання практичних завдань приладдя (папір, олівці, резинки). Якщо його немає, то здобувач не допущений до занять та повинен його відпрацювати у вказаний нижче термін.

ПОВЕДІНКА В АУДИТОРІЇ

Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися норм і правил внутрішнього розпорядку відповідно до Статуту Університету, Положення про Фаховий коледж та Положення про організацію освітнього процесу у Фаховому коледжі ЗВО «Університет Короля Данила».

ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

На початку вивчення курсу викладач знайомить студентів з основними пунктами Положення про академічну доброчесність, відповідно до якого і здійснюється навчальний процес.

ВІДПРАЦЮВАННЯ ПРОПУЩЕНИХ ЗАНЯТЬ

Відпрацювання пропущених занять проводиться протягом 3-х тижнів, після того як студент повернувся на заняття, згідно графіку відпрацювань (вказано на сторінці навчальної дисципліни в СДО), у формі відповідно до пропущеного заняття.

Роботи, які здає здобувач освіти з порушенням терміну без поважних причин, не оцінюються.

Відповідно до Положення про систему контролю та оцінювання знань здобувачів освіти Фахового коледжу ЗВО «Університет Короля Данила» усі пропущені заняття, а також отримані негативні оцінки здобувачі зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість «н» в журналі буде виставлено «0» (нуль) балів без права перездачі.

ОСКАРЖЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ПРОВЕДЕННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ КОНТРОЛЬНИХ ЗАХОДІВ (ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ)

Оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів відповідно до «Положення про систему контролю та оцінювання знань здобувачів освіти Фахового коледжу ЗВО «Університет Короля Данила».

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ДІАГНОСТИКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Результати навчання	Методи навчання	Форми та методи оцінювання
Освітній компонент «Живопис»		
РН 9 Зображувати композиційно-цілісні об'єкти дизайну засобами графічних технік.	— ілюстрація — практичні роботи — репродуктивний — творчий — методи самостійної роботи вдома	Поточний контроль, залік
РН 10 Створювати макет (модель) об'єкту (продукту) дизайну для демонстрації творчого задуму.	— робота під керівництвом викладача	
РН 14 Працювати автономно та/або в команді.		
РН 17 Презентувати власні професійні компетентності, створені об'єкти (продукти) або їх елементи в професійному середовищі, перед клієнтами, користувачами та споживачами, враховуючи тенденції ринку праці у сфері дизайну.		

Поточний контроль здійснюється з допомогою систематичного спостереження викладача за роботою кожного здобувача фахової передвищої освіти на практичному занятті. Проводиться у вигляді оцінювання виконання практичних завдань та усного опитування. Оцінювання здійснюється за національною чотирибальною шкалою – “2”; “3”; “4”; “5”.

Організація поточного та підсумкового контролю знань здобувачів Фахового коледжу здійснюється відповідно до Положення про систему контролю та оцінювання знань здобувачів освіти Фахового коледжу ЗВО «Університет Короля Данила».

Фіксація поточного контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі автоматично обчислюється підсумкова оцінка та здійснюється підрахунок пропущених занять. Усереднена оцінка переводиться в 60-бальну шкалу згідно нижченаведеної таблиці.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів) без права перездачі.

Студенти повинні мати оцінки з не менше 50% аудиторних занять.

Оцінювання самостійної роботи, яка передбачена в тематичному плані навчальної дисципліни разом з аудиторною роботою, здійснюється під час проведення практичних занять (поточний контроль). Поточний контроль самостійної роботи передбачає усну відповідь, виконання практичних робіт (рисунків), відпрацювання практичних навичок тощо.

Виставлення балів за самостійну роботу під час поточного контролю обов'язково супроводжується оцінювальними судженнями. Бали додаються до балів, які отримав студент під час поточного контролю, але не більше, ніж кількість балів з оцінювання окремої теми заняття.

Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних занять, контролюється під час підсумкового контролю.

Підсумковий (семестровий) контроль проводиться для встановлення рівня досягнення здобувачами освіти програмних результатів навчання з навчальної дисципліни, після завершення вивчення дисципліни.

Підсумкова оцінка визначається сумою оцінок за виконані практичні роботи та оцінкою за підсумкове заняття (залікова робота).

Для здобувачів освіти передбачена також така форма контролю, як самоконтроль – усвідомлене регулювання студентом своєї діяльності задля забезпечення таких її результатів, які б відповідали поставленим цілям, вимогам, нормам, правилам, зразкам. Мета самоконтролю – запобігання помилкам та реагування на їх виправлення.

Самоконтроль передбачений у формі самоперевірки засвоєних знань після заняття, яка дає можливість здобувачам освіти самостійно перевірити правильність виконання завдань та проаналізувати помилки. У разі звернень здобувачів освіти викладач під час заняття, або після нього, надає консультації щодо проблемних ситуацій чи складних питань. Завдання для самоконтролю розміщено на сторінці курсу «Живопис» у СДО (Система дистанційної освіти) ЗВО «Університет Короля Данила».

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
(за 4-бальною шкалою)

<i>Шкала в балах</i>	<i>Оцінка шкали ECTS</i>	<i>Національна шкала</i>
90-100 балів	A	5 (« відмінно»)
83-89 балів	B	4 («дуже добре»)
75-82 бали	C	4 («добре»)
67-74 бали	D	3 («задовільно»)
60-66 балів	E	3 («достатньо»)
35-59 балів	FX	2 («незадовільно»)
0-34 бали	F	2 («неприйнятно»)

При цьому, оцінки повинні відповідати таким критеріям:

«відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв матеріал навчальної дисципліни, сформоване чітке уявлення про послідовність виконання роботи, організацію світлових і тіньових напівтонів, упорядкованість зображення, передача лінійно-конструктивного зображення з урахуванням перспективних скорочень і дотриманням якомога точніших пропорційних співвідношень, основних тональних співвідношень, світлотіньове зображення та передача об'єму, цілісне сприйняття, володіє різними техніками виконання живопису;

«дуже добре» – здобувач освіти добре володіє різними техніками виконання живопису, грамотно передає форму композиції, характер та об'єм за допомогою кольору, тіней, півтіней, допускає незначні помилки в лінійно-конструктивній побудові, які легко виправити;

«добре» – здобувач освіти має практичні навички виконання живопису та володіє кількома техніками, правильно передає прості форми та об'єм композиції, але допускає помилки при зображенні деталей;

«задовільно» – здобувач освіти має практичні навички виконання живопису, має розуміння побудови композиції, передачі форм та об'єму, але допускає помилки в лінійно-конструктивній побудові;

«достатньо» – здобувач освіти виконує роботи на елементарному початковому рівні, виконує побудову композиції з допомогою викладача, допускає грубі помилки в лінійно-конструктивній побудові;

«незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не володіє техніками виконання живопису;

«неприйнятно» – здобувач освіти взагалі не орієнтується в методиці виконання та техніці живопису, практичні навички не сформовані.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Живопис драперії.

1. Побудова: дотримання пропорцій і форм, їх співвідношення в просторі і відносно один одного.
2. Правильне кольорове вирішення.

Тема 2. Осінній натюрморт.

1. Відтворення правильних пропорцій при побудові.
2. Передання настроєності та кольору

Тема 3. Гризайль фігур із штучним світлом.

1. Акцентування на гранях, тональна складність передачі форми.
2. Дотримання чітких пропорцій та тонального вирішення.

Тема 4. Натюрморт на різдвяну тематику.

1. Побудова згідно перспективних скорочень, пропорційних співвідношень.
2. Зображення основних деталей та кольорове вирішення.

Тема 5. Натюрморт з квітів.

1. Передача пропорцій.
2. Передача важливих деталей кольором.

Тема 6. Гуцульський натюрморт

1. Повне відтворення всіх пропорцій та деталей.
2. Живописне вирішення

Тема 7. Натюрморт з гіпсовою розеткою

1. Дотримання всіх пропорцій .
2. Живописне вирішення

Тема 8. Натюрморт з скляними предметами

1. Лінійна побудова скляними предметами
2. Заливка кольором композиції
3. Зображення акцентів та переднього плану
4. Зображення падаючих тіней та бліків.

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Назва теми	Денна форма навчання			Заочна форма навчання				
		вс ьо го	л е к ц і ї	п р а к т и ч ні з а н я т я	с а м о сті й на р о б о т а	вс ьо го	л е к ц і ї	п р а к т и ч ні з а н я т я	с а м о сті й на р о б о т а
*	<i>Інтегровані теми з навчального предмета Основи рисунку та живопису</i>	120		56	64	120		12	108
1	Тональна розтяжка	30		14	16	28		2	26
2	Гризайль куба	30		14	16	30		2	28
3	Живопис фруктів	30		14	16	30		4	26
4	Живопис натюрморту з предметів побуту	30		14	16	32		4	28
*	<i>Базові теми</i>								
1	Живопис драперії	28		14	7	21		2	19
2	Осінній натюрморт	30		14	10	24		4	20
	Всього годин за 5 семестр	45		28	17	45		6	39
3	Гризаль фігур із штучним світлом	37		14	23	36		2	34
4	Натюрморт на різдвяну тематику	38		14	24	39		4	35
	Всього годин за 6 семестр	75		28	47	75		6	69
5	Натюрморт з квітів	40		14	16	28		2	26
6	Гуцульський натюрморт	40		14	16	32		4	28
	Всього годин за 7 семестр	60		28	32	60		6	54

7	Натюрморт з гіпсовим пластом	30	10	20	30	2	28
8	Натюрморт з скляними предметами	30	10	20	30	2	28
	Всього годин в 8 семестрі	60	20	40	60	4	56
	Всього годин на вивчення дисципліни	360	160	200	360	34	326

3.ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ заняття	Тема заняття	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
	Тема 1. Живопис драперії.	14	2
1	Лінійне розміщення драперії	2	
2	Побудова драперії із зображенням акцентів.	2	
3	Заливка кольором драперії.	2	
4-5	Зображення кольором світлих складок та тіней .	4	
6-7	Зображення кольором падаючих тіней.	4	
	Тема 2. Осінній натюрморт.	14	4
8	Лінійна побудова натюрморту.	2	
9	Лінійне відтворення всіх предметів натюрморту.	2	
10	Заливка кольором всіх предметів натюрморту.	2	
11-12	Заливка фону натюрморту.	4	
13-14	Зображення кольором світлих та темних складок, падаючих тіней.	4	
	Всього практичних за 5 семестр	28	6
	Тема 3. Гризаль фігур із штучним світлом.	14	2
15-16	Лінійна побудова фігур	4	
17-18	Заливка всіх фігур гризаллю	4	
19-20	Зображення тону та півтону	4	

21	Зображення падаючих тіней фігур.	2	
	Тема 4. Натюрморт на різдвяну тематику.	14	4
22	Лінійна побудова та розміщення натюрморту на форматі.	2	
23-24	Заливка кольором фону натюрморту.	4	
25-26	Кольорове вирішення усіх предметів натюрморту.	4	
27-28	Зображення кольором падаючих тіней.	4	
	<i>Всього практичних за 6 семестр</i>	28	6
	Тема 5. Натюрморт із квітами.	14	2
29	Лінійна побудова та розміщення натюрморту з квітів на форматі.	2	
30-31	Заливка кольором фону натюрморту.	4	
32-33	Кольорове вирішення квітів .	4	
34-35	Зображення кольором акцентів та падаючих тіней .	4	
	Тема 6. Гуцульський натюрморт.	14	4
36	Лінійна побудова та розміщення натюрморту.	2	
37-39	Заливка кольором фону та всіх предметів натюрморту.	6	
40-42	Зображення кольором акцентів, рефлексів , тіней та падаючих тіней.	6	
	<i>Всього практичних за 7 семестр</i>	28	6
	Тема 7. Натюрморт з гіпсовою розеткою.	10	2
43	Лінійна побудова та розміщення предметів натюрморту.	2	
44	Кольорове вирішення всіх предметів натюрморту.	2	
45	Зображення кольором нюансів та тіней натюрморту.	2	
46-47	Зображення кольором падаючих тіней.	4	

	Тема 8. Натюрморт з скляними предметами	10	2
48	Лінійна побудова скляними предметами	2	
49	Заливка кольором композиції	2	
50	Зображення акцентів та переднього плану	2	
51-52	Зображення падаючих тіней та бліків	4	
	<i>Всього практичних за 8 семестр</i>	20	4
	Всього практичних занять	104	22

4.САМОСТІЙНА РОБОТА

Назва теми	Зміст завдання для самостійної роботи	Кількість годин		Рекомендовані джерела інформації
		Денна форма	Заочна форма	
Живопис драперії.	Виконати декілька етюдів з фруктами, овочами та квітами. Матеріал: акварель. Формат: А3.	7	19	5,6,7
Осінній натюрморт.	Передача пропорцій елементів натюрморту, його важливих форм і деталей. Моделювання об'ємів предметів, гармонізування кольорових співвідношень. Матеріал: акварель. Формат: А2	10	20	1,2,3,8
	<i>Всього самостійної роботи за 5 семестр</i>	17	39	
Гризаль фігур із штучним світлом.	Виконати декілька етюдів Матеріал: акварель. Формат: А3.	23	34	1,2,3

Натюрморт на різдвяну тематику.	Передача пропорцій елементів натюрморту, його важливих форм і деталей. Моделювання об'ємів предметів, гармонізування кольорових співвідношень. Матеріал: акварель. Формат: А2	24	35	1,2,3
	Всього самостійної роботи за 6 семестр	47	69	
Натюрморт із квітами.	Передача пропорцій елементів натюрморту, його важливих форм і деталей. Моделювання об'ємів предметів, гармонізування кольорових співвідношень. Матеріал: акварель. Формат: А2	16	26	1,2,3
Гуцульський натюрморт.	Передача пропорцій елементів натюрморту, його важливих форм і деталей. Моделювання об'ємів предметів, гармонізування кольорових співвідношень. Матеріал: акварель. Формат: А2	16	28	1,2,3
	Всього самостійної роботи за 7 семестр	32	54	
Натюрморт з гіпсовою розеткою.	Передача пропорцій елементів натюрморту, його важливих форм і деталей. Моделювання об'ємів предметів, гармонізування кольорових співвідношень. Матеріал: акварель. Формат: А2	20	28	1,2,3
Натюрморт з скляними предметами	Передача пропорцій елементів натюрморту, його важливих форм і деталей. Моделювання об'ємів предметів, гармонізування кольорових співвідношень. Матеріал: акварель. Формат: А2	20	28	1,2,3
	Всього самостійної роботи за 8 семестр	40	56	
Всього самостійної роботи		136	218	

**ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ
ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ**

1. Живопис драперії. Побудова драперії.
2. Кольорове вирішення драперії
3. Відтворення правильних пропорцій при побудові осіннього натюрморту
4. Акцентування на гранях, тональна складність передачі форми.
5. Дотримання чітких пропорцій та тонального вирішення гризалю.
6. Побудова натюрморту на різдв'яну тематику.
7. Перспективні скорочення та пропорційні співвідношення при побудову натюрморту.
8. Зображення основних деталей натюрморту та кольорове вирішення.
9. Передача пропорцій натюрморту з квітів
10. Передача важливих деталей кольором натюрморту з квітів
11. Живописне вирішення та повне відтворення всіх пропорцій та деталей гуцульського натюрморту
12. Натюрморт з гіпсовою розеткою
13. Осінній натюрморт.
14. Передання настроєвості та кольору
15. Акцентування на гранях, тональна складність передачі форми.
16. Дотримання чітких пропорцій та тонального вирішення.
17. Передача пропорцій натюрморту з квітів.
18. Передача важливих деталей кольором.
19. Натюрморт з гіпсовою розеткою

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базова література

1. Гілязова Н. М. Рисунок. Живопис: навч. посіб. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2021. – 120 с.: іл. (порядковий номер 31434)
2. Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти: Навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і допов. К.: Вища шк., 2002. 190 с.
3. Попов М. Т. Альбом: рисунок, живопис Київ: ТОВ «Європа Прінт», 2008. 164 с.
4. Туманов І. М. Рисунок, живопис, скульптура: навч. Посібник. Львів. Аверс, 2010. 496 с.
5. Сторожук Л. Живопис. Графіка: альбом. Харків: Золоті сторінки, 2017. 59 с.: іл. (порядковий номер 31592)

Допоміжна література

6. Блудов А. Про викладання живопису на кафедрі графічних мистецтв. Українська Академія мистецтв, випуск 14. Київ, 2007. 167с

7. Демиденко О.І., Поддубко К.В. Цілісність зорового сприйняття у живопису натюрморту. «Дизайн-освіта 2009» Харків. ХДАДМ, 2009, частина 2. С. 82-85.

8. Жаборюк А. А. Мистецтво живопису і графіки на Україні в першій половині і середині ХІХ століття: Київ; Одеса: Вища школа, 1983. 206 с.

9. Жердзицький В.Є. Особливості художнього сприйняття живопису. «Дизайн-освіта 2008». Харків: ХДАДМ, 2008. 168 с.

10. Мельничук І. Ю. Методика викладання живопису та композиції під час літньої практики. Вид-во «Емма», 2013. 104 с.

Електронні ресурси

11. Акварельний живопис. Натюрморт. Урок 1. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=uwQyIpij6u0> (дата звернення: 22.08.2024)

12. Акварельний живопис. Натюрморт. Урок 2. URL: https://www.youtube.com/watch?v=QTsfz_PgNGo

13. Будова куба з натури. URL: https://www.youtube.com/watch?v=tdSz_uRZ3ss (дата звернення: 20.08.2024)

14. Гризайль акварель куб і циліндр. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=9g5AADf5ZX0> (дата звернення: 20.08.2024)

15. Живопис яблука. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=grTaOJd-AIM> (дата звернення: 20.08.2024)

16. Живопис яблука. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=hYBd5LT6pJo&t=605s> (дата звернення: 20.08.2024)

17. Живопис яблука. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Tz5zYhMxRu4>

18. Малюємо драперію швидко і по мокрому. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=KoyniOQ0b0M> (дата звернення: 20.08.2024)

19. Урок малювання гуашшю предмети побуту. URL: <http://maliunok.com/urok-malyuvannya-guashshyu-predmeti-pobutu-urok-guashshyu-malyuvannya/>